

ZASADY REPREZENTACJI PARAFII W ZNOWELIZOWANYM REGULAMINIE PARAFIALNYM - OBOWIĄZUJĄCYM OD 1 STYCZNIA 2015 r.

W związku z nowelizacją Regulaminu Parafialnego ogłoszoną w okólniku Rady Synodalnej nr 4/RS/2014 z dnia 22 grudnia 2014 r. i obowiązującą od dnia 1 stycznia 2015 r., przedstawiamy poniżej krótkie omówienie przepisów regulujących zasady reprezentacji Parafii na zewnątrz.

W obowiązującym od 1 stycznia 2015 r. tekście jednolitym Regulaminu Parafialnego zasady reprezentacji Parafii i udzielania pełnomocnictw do dokonywania czynności prawnych w imieniu Parafii uregulowane są kompleksowo w § 42 ust. 3 do 8, który brzmi:

§42

(...)

3. Proboszcz albo Proboszcz Administrator jeśli został mianowany, reprezentuje Parafię na zewnątrz, co obejmuje także upoważnienie do dokonywania wszystkich czynności sądowych i pozasądowych w imieniu Parafii.

4. Dodatkowo, w zakresie określonym stosowną uchwałą Rady Parafialnej, czynności prawne nieprzekraczające zwykłego zarządu Parafią mogą być dokonywane także przez Proboszcza Pomocniczego.

5. Czynności prawne w imieniu Parafii mogą być również dokonywane na podstawie pełnomocnictwa udzielonego uchwałą Rady Parafialnej. Pełnomocnictwo takie musi być udzielone na piśmie i podpisane przez dwóch członków Rady Parafialnej, w tym jej prezesa, lub wiceprezesa oraz opatrzone pieczęcią parafialną.

6. Do dokonania jakiegokolwiek czynności prawnej przekraczającej zakres zwykłego zarządu Parafią wymagana jest uprzednia uchwała Rady Parafialnej.

7. Niezależnie od powyższego, jeśli Prawo Kościelne tak stanowi, do dokonania czynności prawnej wymagane jest uprzednie uzyskanie zgody właściwej Władzy Kościelnej

8. Brak stosownej uchwały Rady Parafialnej lub brak zgody właściwej Władzy Kościelnej skutkuje nieważnością czynności prawnej.

Z powyższego zacytowanego przepisu wynika, że czynności prawne w imieniu Parafii dokonywać może:

- 1) Proboszcz (Proboszcz-Administrator) jako organ Parafii na mocy § 42 ust. 3 Regulaminu Parafialnego,
- 2) Proboszcz Pomocniczy na zasadach określonych w § 42 ust. 4 Regulaminu Parafialnego,
- 3) Inna osoba (przedstawiciel) na podstawie pełnomocnictwa udzielonego na zasadach określonych w § 42 ust. 5 Regulaminu Parafialnego.

REPREZENTACJA PARAFII Z URZĘDU PRZEZ PROBOSZCZA (PROBOSZCZA-ADMINISTRATORA):

Zasadą, wyrażoną w art. 38 Kodeksu Cywilnego jest, że każda osoba prawna działa przez swoje organy. W Parafii organami występującymi w obrocie prawnym są: Zgromadzenie Parafialne, Rada Parafialna i Proboszcz (Proboszcz-Administrator). Zgromadzenie Parafialne i Rada Parafialna mają przy tym co do zasady kompetencje decyzyjne. Natomiast Proboszcz (Proboszcz-Administrator) decyzje te realizuje m.in. poprzez składanie oświadczeń woli w imieniu Parafii (reprezentowanie Parafii na zewnątrz).

Proboszcz (Proboszcz-Administrator) reprezentuje Parafię na zewnątrz z urzędu jako jej organ. Jego uprawnienie do reprezentowania Parafii dotyczy wszystkich czynności sądowych i pozasądowych Parafii (§ 42 ust. 3 Regulaminu Parafialnego), z zastrzeżeniem przepisów § 42 ust. 6 i 7 Regulaminu Parafialnego, których naruszenie – w myśl § 42 ust. 8 Regulaminu Parafialnego - skutkuje nieważnością czynności prawnej.

Żeby więc, czynność prawna dokonana przez Proboszcza (Proboszcza-Administradora) była ważna, konieczne jest wcześniejsze ustalenie, czy:

- a) przepisy Regulaminu Parafialnego wymagają w danej sprawie uchwały Rady Parafialnej, Zgromadzenia Parafialnego lub uchwały Konsystorza,
- b) dokonywana czynność jest czynnością przekraczającą zakres zwykłego zarządu.

Ad a)

Zgodnie §11 ust. 4 Zasadniczego Prawa Wewnętrznego, władze kościelne załatwiają swoje sprawy samodzielnie, o ile przepisy nie wymagają ich załatwienia w porozumieniu z inną władzą kościelną lub za jej zgodą. Katalog spraw, których załatwienie wymaga uprzedniej uchwały:

- Zgromadzenia Parafialnego określa § 12 Regulaminu Parafialnego,
- Konsystorza określa § 13 Regulaminu Parafialnego,
- Rady Parafialnej określają § 21 oraz § 42 ust. 6 Regulaminu Parafialnego.

Zwraca się jednak uwagę, że w każdym przypadku wskazanym powyżej mamy do czynienia ze sprawą przekraczającą zwykły zarząd Parafią. W związku z tym, zgodnie z treścią § 42 ust. 6 Regulaminu Parafialnego, zawsze będzie wymagana stosowna uchwała Rady Parafialnej, niezależna od zgód pozostałych Władz Kościelnych.

Uwzględniając powyższe, w przypadku, gdy do załatwienia sprawy przepisy Regulaminu Parafialnego wymagają uchwały Zgromadzenia Parafialnego, która nie podlega zatwierdzeniu przez Konsystorz, do ważności czynności prawnej dokonywanej przez Proboszcza (Proboszcza-Administradora) konieczne jest uprzednie uzyskanie uchwały Rady Parafialnej i uchwały Zgromadzenia Parafialnego. Uchwały te muszą zatem zostać podjęte przed dokonaniem danej czynności prawnej. Zalecane jest przy tym, aby najpierw uchwałę w sprawie podejmowała Rada Parafialna, która przygotowuje porządek obrad zgromadzenia (§ 16 ust. 3 Regulaminu Parafialnego), a następnie Zgromadzenie Parafialne.

W przypadku natomiast, gdy do załatwienia sprawy przepisy Regulaminu Parafialnego wymagają uchwały Zgromadzenia Parafialnego, podlegającej następnie zatwierdzeniu przez Konsystorz, do ważności czynności prawnej dokonywanej przez Proboszcza (Proboszcza-Administradora) konieczne jest uprzednie uzyskanie w danej sprawie uchwały Rady Parafialnej, uchwały Zgromadzenia Parafialnego oraz uchwały Konsystorza. Także w tym przypadku wszystkie uchwały muszą zostać podjęte przed dokonaniem danej czynności prawnej.

I wreszcie w przypadku, gdy do załatwienia sprawy przepisy § 21 Regulaminu Parafialnego wymagają uchwały Rady Parafialnej, do ważności czynności prawnej dokonywanej przez Proboszcza (Proboszcza-Administradora) koniecznej jest uprzednie uzyskanie stosownej uchwały Rady Parafialnej.

Ad b)

Zgodnie z treścią § 42 ust. 6 Regulaminu Parafialnego, uprzednia uchwała Rady Parafialnej wymagana jest zawsze, gdy czynność prawna dokonywana przez Proboszcza (Proboszcza-Administradora) przekracza zakres zwykłego zarządu.

Jeżeli natomiast czynności prawna nie przekracza zakresu zwykłego zarządu i nie mieści się w katalogu spraw określonych w § 12 i § 21 Regulaminu Parafialnego, Proboszcz (Proboszcz-Administrator) działa samodzielnie.

W tym miejscu, bliższego wyjaśnienia wymagają pojęcia czynności zwykłego zarządu i czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu. Powszechnie obowiązujące przepisy prawa nie zawierają definicji tych pojęć, gdyż ze swej istoty są to pojęcia względne i zależą od sytuacji majątkowej danej Parafii.

W piśmiennictwie przyjmuje się, że za czynności zwykłego zarządu uważa się „załatwianie spraw związanych z normalną eksploatacją rzeczy, pobieranie pożytków i dochodów, uprawę gruntu, konserwację, administrację i szeroko rozumianą ochronę w postaci różnych czynności

zachowawczych, jak wytoczenie powództwa o ochronę własności, posiadanie, o eksmisję, o zapłatę czynszu, odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia mienia lub uszkodzenia rzeczy, zawieranie umów związanych z zarządem i eksploatacją, a także ze sposobem korzystania z rzeczy przez współwłaścicieli." (por.: Komentarz do kodeksu cywilnego, wydanie 5, Stanisław Rudnicki, s. 265).

Z kolei każdą czynność mającą na celu rozporządzenie rzeczą (zbycie, przebudowa, obciążenie rzeczy), należy traktować jako czynność przekraczającą zakres zwykłego zarządu.

W razie powstania wątpliwości czy dana czynność przekracza zakres zwykłego zarządu zaleca się podjęcie stosownej uchwały przez Radę Parafialną.

Nie ma przeszkód, aby Rada Parafialna podjęła uchwałę, w której udziela Proboszczowi (Proboszczowi-Administratorowi) ogólnej zgody na dokonywanie przez niego czynności prawnych przekraczających zakres zwykłego zarządu w określonym rzeczowo lub finansowo zakresie.

REPREZENTACJA PARAFII PRZEZ PROBOSZCZA POMOCNICZEGO:

Przepis § 42 ust. 4 Regulamin Parafialnego pozwala na to, aby czynności prawne nieprzekraczające zakresu zwykłego zarządu, dokonywane mogły być również przez Proboszcza Pomocniczego. Jest to nowość w stosunku do poprzednio obowiązujących uregulowań. Warunkiem ważności czynności prawnych dokonywanych przez Proboszcza Pomocniczego, jest uprzednie podjęcie przez Radę Parafialną stosownej uchwały, w której określony zostanie zakres czynności prawnych zwykłego zarządu, do których dokonywania uprawniony został Proboszcz Pomocniczy. Podjęcie przedmiotowej uchwały przez Radę Parafialną nie ogranicza w żaden sposób uprawnień Proboszcza (Proboszcza-Administratora) do reprezentowania Parafii na zewnątrz.

REPREZENTACJA PARAFII PRZEZ PEŁNOMOCNIKA:

Czynności prawnych w imieniu Parafii dokonywane mogą być również przez pełnomocnika (przedstawiciela) Parafii. Pełnomocnictwo jest instytucją prawną, dzięki której osoba będąca przedstawicielem swoim zachowaniem może wywołać skutki prawne bezpośrednio w sferze prawnej podmiotu reprezentowanego. Prawo polskie stoi na gruncie teorii reprezentacji zgodnie z którą, w razie dokonania czynności prawnej przez przedstawiciela, przedstawiciel składa własne oświadczenie woli (to on dokonuje czynności prawnej), tyle że czyni to w imieniu reprezentowanego i z bezpośrednimi skutkami dla reprezentowanego. Zasadę tą wyraża art. 95 § 2 Kodeksu Cywilnego, zgodnie z którym czynność prawna dokonana przez przedstawiciela w granicach umocowania pociąga za sobą skutki bezpośrednio dla reprezentowanego.

Nie ma przeszkód by pełnomocnikiem Parafii był również Proboszcz (Proboszcz-Administrator). W takim przypadku występuje on jednak nie w roli organu Parafii, ale jako jej pełnomocnik, w zakresie wynikającym z pełnomocnictwa.

Szczegółowe zasady udzielania pełnomocnictw do dokonywania czynności prawnych w imieniu Parafii określa

§ 42 ust. 5 Regulaminu Parafialnego. Zgodnie z tym przepisem pełnomocnictwo udzielne jest na podstawie uchwały Rady Parafialnej, na piśmie, które podpisuje dwóch członków Rady Parafialnej, w tym jej prezes, lub wiceprezes, i które opatrzone jest pieczęcią parafialną.

Również w przypadku pełnomocnika warunkiem ważności dokonywanej przez niego czynności prawnej jest zachowanie wymogów określonych w § 12, § 13, § 21 i § 42 ust. 6 Regulaminu Parafialnego, tzn. uzyskanie uprzednich uchwał odpowiednich Władz Kościelnych (Konsystorz, Zgromadzenie Parafialne lub Rada Parafialna).

ZASADY WEWNĘTRZNEJ ORGANIZACJI FUNKCJONOWANIA PARAFII:

Tak w poprzednim jak i obecnym stanie prawnym, zgodnie z treścią §42 ust. 10 Regulaminu Parafialnego, który brzmi:

„Proboszcz na mocy Prawa Kościelnego administruje Parafią i wraz z Radą Parafialną odpowiada za racjonalną gospodarkę Parafii.”

Proboszcz jest upoważniony do samodzielnego określania wszelkich spraw administracyjnych, związanych z faktycznym funkcjonowaniem Parafii, co obejmuje przykładowo zasady przechowywania i udostępniania dokumentów, określania wewnętrznego obiegu korespondencji, a także kwestie porządkowe, przykładowo godziny otwarcia Kancelarii.

Oczywiście stosowne decyzje Proboszcza muszą być zgodne z odpowiednimi przepisami Prawa Kościelnego i nie mogą naruszać kompetencji innych organów, jednakże w pozostałym zakresie Proboszcz ma pełną swobodę działania.

Czynności administracyjne obejmują w szczególności wszelkie sytuację gdy Proboszcz:

- a) kieruje daną sprawą (przekazuje ją) do właściwego organu Parafii
- b) przygotowuje merytorycznie posiedzenie innego organu, w razie takiej potrzeby projekt rozstrzygnięcia, dostarczając dokumenty oraz przedstawiając przesłanki przemawiające za określonym rozstrzygnięciem itp.
- c) zapewnia prawidłowe współdziałanie organów Parafii.

Na zakończenie przypominamy, że zasady przyjmowania oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński oraz wydawania zaświadczeń stanowiących podstawę do sporządzenia aktu małżeńskiego omówione zostały w Okólniku Konsystorza nr 2/2015 z dnia 26 lutego 2015 r.

Warszawa, dnia 11 kwietnia 2015 r.

Adam Pastuch
Wiceprezes Konsystorza

ks. Jerzy Samiec
Biskup Kościoła
Prezes Konsystorza